Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2017. gada 20. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Vide – Vēja elektroenerģija – Direktīva 2009/28/EK – Atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšana – 2. panta otrās daļas k) punkts – Atbalsta shēma – 13. panta 1. punkta otrās daļas e) apakšpunkts – Administratīvie maksājumi – Direktīva 2008/118/EK – Akcīzes nodokļa piemērošanas vispārējais režīms – 1. panta 2. punkts – Īpašos nolūkos piemēroti papildu netiešie nodokļi – Direktīva 2003/96/EK – Nodokļu uzlikšana energoproduktiem un elektroenerģijai – 4. pants – Minimāla nodokļu uzlikšana enerģijai – Elektroenerģijas ražošanai paredzētiem vēja ģeneratoriem piemērojama nodeva

Apvienotās lietas C-215/16, C-216/16, C-220/16 un C-221/16

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha* (Kastīlijas–Lamančas autonomās kopienas Augstākā tiesa, Spānija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2016. gada 12. aprīlī (C-215/16 un C-216/16), 2016. gada 8. aprīlī (C-220/16) un 2016. gada 11. aprīlī (C-221/16) un kas Tiesā reģistrēti 2016. gada 18. aprīlī (C-215/16 un C-216/16) un 2016. gada 20. aprīlī (C-220/16 un C-221/16), tiesvedībās

Elecdey Carcelen SA (C-215/16),

Energías Eólicas de Cuenca SA (C-216/16),

Iberenova Promociones SAU (C-220/16),

Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA (C-221/16)

pret

Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši E. Regans [*E. Regan*] (referents), Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*]

sekretāre L. Karasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 29. marta tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Elecdey Carcelen SA* vārdā – *R. Fiestas Hummler*, *abogado*,

– *Energías Eólicas de Cuenca SA* vārdā – *J. Ruiz Calzado*, *L. M. Cazorla Prieto* un *J. Domínguez Pérez*, *abogados*,

– *Iberenova Promociones SAU* un *Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA* vārdā – *J. M. Rodríguez Cárcamo* un *C. Jiménez Jiménez*, *abogados*,

– *Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha* vārdā – *A. Quereda Tapia*, pārstāvis,

– Spānijas valdības vārdā – *V. Ester Casas*, pārstāve,

– Eiropas Komisijas vārdā – *K. Talabér-Ritz* un *F. Tomat*, kā arī *P. Arenas Naon*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2017. gada 1. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīvas 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV 2003, L 283, 51. lpp.), 4. pantu, Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīvas 2008/118/EK par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu, ar ko atceļ Direktīvu 92/12/EEK (OV 2009, L 9, 12. lpp.), 1. panta 2. punktu un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvas 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV 2009, L 140, 16. lpp.), 2. panta otrās daļas k) punktu un 13. panta 1. punkta otrās daļas e) apakšpunktu.

2 Šie lūgumi ir iesniegti saistībā ar tiesvedībām starp *Elecdey Carcelen SA*, *Energías Eólicas de Cuenca SA*, *Iberenova Promociones SAU* un *Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA*, no vienas puses, un *Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha* (Kastīlijas–Lamančas autonomā kopiena, Spānija), no otras puses, par elektroenerģijas ražošanai paredzētiem vēja ģeneratoriem piemērojamās nodevas samaksu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2003/96

3 Direktīvas 2003/96 1. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis uzliek nodokļus energoproduktiem un elektroenerģijai saskaņā ar šo direktīvu.”

4 Šīs direktīvas 2. panta 1. punktā ir ietverts to produktu uzskaitījums, kas ietilpst jēdzienā “energoprodukti” minētās direktīvas izpratnē.

5 Šīs pašas direktīvas 2. panta 2. punktā ir precizēts, ka šī direktīva attiecas arī uz elektroenerģiju, kas atbilst KN kodam 2716.

6 Saskaņā ar Direktīvas 2003/96 4. pantu:

"1. Nodokļu līmeņi, kurus dalībvalstis piemēro 2. pantā minētajiem energoproduktiem un elektroenerģijai, nedrīkst būt zemāki par šajā direktīvā aprakstītajiem nodokļu līmeņiem.

2. Šajā direktīvā "nodokļu līmenis" ir kopējā maksa, ko uzliek attiecībā uz visiem netiešajiem nodokļiem (izņemot [pievienotās vērtības nodokli (PVN)]), kurus tieši vai netieši aprēķina atbilstoši energoproduktu un elektroenerģijas daudzumam, laižot apgrozībā."

Direktīva 2008/118

7 Direktīvas 2008/118 1. pantā ir noteikts:

"1. Šī direktīva nosaka vispārēju režīmu attiecībā uz akcīzes nodokli, ko tieši vai netieši uzliek šādu preču patēriņam (turpmāk "akcīzes preces"):

a) energoprodukti un elektroenerģija, uz ko attiecas Direktīva [2003/96];

[..]

2. Dalībvalstis īpašos nolūkos var akcīzes precēm papildus piemērot netiešos nodokļus, ja tie nodokļa bāzes noteikšanas, nodokļa aprēķināšanas, nodokļa uzlikšanas iespējas un nodokļa pārraudzības ziņā, izņemot noteikumus par atbrīvojumu no nodokļiem, atbilst Kopienas noteikumiem, ko piemēro akcīzes nodoklim vai [PVN].

[..]"

Direktīva 2009/28

8 Direktīvas 2009/28 1. pantā "Priekšmets un darbības joma" ir paredzēts:

"Ar šo direktīvu izveido vienotu sistēmu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanas veicināšanai. Tajā paredz valstu obligātos mērķus no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas kopējā īpatsvara sasniegšanai elektroenerģijas bruto galapatēriņā, kā arī mērķi šādas enerģijas īpatsvaram transporta nozarē. [..]"

9 Šīs direktīvas 2. panta "Definīcijas" otrās daļas k) punktā ir noteikts:

"[..]

k) "atbalsta shēma" ir jebkāds instruments, shēma vai mehānisms, ko piemēro dalībvalsts vai dalībvalstu grupa un kas veicina no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanu, samazinot šādas enerģijas izmaksas, palielinot tās pārdošanas cenu vai šādas enerģijas iegādes apjomu, izmantojot atjaunojamās enerģijas izmantošanas pienākumu vai citādi; tā ietver atbalstu ieguldījumu veidā, atbrīvojumu no nodokļiem vai nodokļu samazināšanu, nodokļu atmaksu, atbalsta shēmas, kas paredz pienākumu izmantot atjaunojamo enerģiju, arī shēmas, kurās izmanto "zaļos sertifikātus", kā arī tiešās cenu atbalsta shēmas, tostarp valsts regulētus tarifa maksājumus un prēmiju maksājumus, bet neaprobežojoties ar tiem."

10 Minētās direktīvas 3. pantā "Valsts vispārējie obligātie mērķi un pasākumi saistībā ar enerģijas izmantošanu no atjaunojamajiem energoresursiem" ir paredzēts:

"1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvars, kas aprēķināts saskaņā ar 5. līdz 11. pantu, 2020. gada enerģijas bruto galapatēriņā vismaz atbilst tās vispārējam valsts mērķim minētajā gadā attiecībā uz enerģijas īpatsvaru, kas saražota no atjaunojamajiem energoresursiem, kā norādīts I pielikuma A daļas tabulas trešajā ailē. Šie obligātie vispārējie valsts mērķi atbilst mērķim, kas paredz, ka 2020. gadā Kopienas galīgajā enerģijas bruto patēriņā no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvars veido vismaz 20 %. Lai varētu vieglāk sasniegt šajā pantā izvirzītos mērķus, katra dalībvalsts veicina un sekmē energoefektivitāti un energotaupību.

[..]

2. Dalībvalstis veic pienācīgi izstrādātus pasākumus, lai nodrošinātu, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās enerģijas īpatsvars ir vienāds vai lielāks par to, kas norādīts I pielikuma B daļas indikatīvajā līknē.

3. Lai izpildītu šā panta 1. un 2. punktā noteiktos mērķus, dalībvalstis drīkst īstenot arī šādus pasākumus:

a) atbalsta shēmas;

[..]."

11 Šīs pašas direktīvas 13. pantā "Administratīvās procedūras, noteikumi un kodeksi" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka visi valsts noteikumi attiecībā uz atļauju izsniegšanas, sertificēšanas un licencēšanas procedūrām, kuras piemēro elektroenerģijas, apsildei un dzesēšanai izmantojamās elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamajiem energoresursiem, kā arī biomasas pārveidošanai par biodegvielu vai citiem enerģijas produktiem un attiecībā uz saistīto pārvades un sadales tīklu infrastruktūru, ir samērīgi un vajadzīgi.

Dalībvalstis jo īpaši veic piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

[..]

e) administratīvie maksājumi, ko iekasē no patērētājiem, plānotājiem, arhitektiem, celtniekiem, aprīkojuma un sistēmu uzstādītājiem un piegādātājiem, ir pārredzami un pamatoti ar konkrētām izmaksām;

[..]."

12 Direktīvas 2009/28 I pielikuma "Valstu vispārējie mērķi no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvaram 2020. gada bruto enerģijas galapatēriņā" A daļā ir noteikti katras dalībvalsts, tostarp Spānijas Karalistes, vispārējie mērķi, un tas minētajam gadam ir noteikts 20 % apmērā. Šī pielikuma B daļa attiecas uz minētās direktīvas 3. panta 2. punktā norādīto indikatīvo līkni.

Spānijas tiesības

13 2011. gada 21. marta *Ley 9/2011, por la que se crean el canon eólico y el fondo para el desarrollo tecnológico de las energías renovables y el uso racional de la energía en Castilla-La Mancha* (Likums 9/2011, ar ko ievieš nodevu par vēja enerģijas izmantošanu un izveido Atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju attīstības un enerģijas racionālas izmantošanas fondu Kastīlijā–Lamančā) (2011. gada 3. maija *BOE* Nr. 105), 4. pantā ir noteikts:

"1. Nodeva par vēja enerģijas izmantošanu ir jāmaksā par saslimšanu izraisīšanu un nelabvēlīgo ietekmi uz apkārtējo vidi un teritoriju, ko rada Kastīlijas–Lamančas autonomās kopienas teritorijā izvietotajos vējparkos ierīkotie elektroenerģijas ražošanai izmantojamie vēja ģeneratori.

[..]

3. Nodoklis ir uzliekams arī tad, ja administratīvās atļaujas ierīkot vējparku saņēmējiem nav īpašumtiesību uz vēja ģeneratoriem."

14 Likuma 9/2011 6. pantā "Nodevas maksātāji" ir paredzēts:

1. Nodeva nodokļu maksātāja statusā ir jāmaksā fiziskām vai juridiskām personām [..], kas jebkādā statusā apsaimnieko vējparku vai vēja ģeneratorus, pat ja tām nav administratīvas atļaujas to ierīkošanai.

Ja nav pierādījumu par pretējo, tiek uzskatīts, ka vējparku apsaimnieko persona vai vienība, kas norādīta kā attiecīgās administratīvās atļaujas tā ierīkošanai saņēmēja.

[..]"

15 Likuma 9/2011 7. pantā "Nodokļa bāze" ir noteikts:

"1. Nodokļa bāzes pamatā ir Kastīlijas–Lamančas autonomās kopienas teritorijā izvietotajā vējparkā ierīkoto vēja ģeneratoru vienību skaits.

[..]"

16 Likuma 9/2011 8. pantā "Nodokļa likme un nodevas apmērs" ir noteikts:

"1. Nodevas apmēru nosaka, piemērojot nodokļa bāzei šādas nodokļa likmes par ceturksni:

– vējparkos, kuros ir līdz 2 vēja ģeneratoriem: EUR 0 par katru vēja ģeneratoru;

– vējparkos, kuros ir no 3 līdz 7 vēja ģeneratoriem: EUR 489 par katru vēja ģeneratoru;

– vējparkos, kuros ir no 8 līdz 15 vēja ģeneratoriem: EUR 871 par katru vēja ģeneratoru;

– vējparkos, kuros ir vairāk nekā 15 vēja ģeneratoru:
  a) ja vēja ģeneratoru skaits ir vienāds vai mazāks par vējparka jaudu megavatos: EUR 1233 par katru vēja ģeneratoru;
  b) ja vēja ģeneratoru skaits ir lielāks par vējparka jaudu megavatos: EUR 1275 par katru vēja ģeneratoru.

[..]"

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

17 Prasītājas pamatlietā Kastīlijas–Lamančas autonomajā kopienā apsaimnieko elektroenerģijas ražošanai paredzētus vēja ģeneratorus.

18 Tā kā prasītājas 2011. un 2012. gada taksācijas periodā bija samaksājušas ar Likumu 9/2011 ieviesto nodevu, taču uzskatīja, ka šī nodeva neatbilst konstitūcijai un nav saderīga ar Savienības tiesībām, tās lūdza valsts kompetentajām iestādēm koriģēt šajā ziņā iesniegtos pašaprēķinus un atmaksāt samaksātās summas.

19 Tā kā šie lūgumi tika noraidīti, visas minētās prasītājas cēla prasību *Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha* (Kastīlijas–Lamančas autonomās kopienas Augstākā tiesa, Spānija).

20 Vispirms šī tiesa jautā, vai tāda nodeva kā Likumā 9/2011 paredzētā atbilst Direktīvā 2009/28 izvirzītajam mērķim, ciktāl tās nolūks ir veicināt un attīstīt atjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņu, tostarp atļaujot dalībvalstīm izmantot šīs direktīvas 2. panta otrās daļas k) punktā definēto "atbalsta shēmu". It īpaši šāda nodeva, kas papildina pārējos vispārējos vai īpašos nodokļus, kuri tiek uzlikti enerģijas ražošanas darbībai, varētu apdraudēt minētās direktīvas 3. panta 1.–3. punktā, lasot tos kopsakarā ar tās I pielikumu, paredzētos valsts vispārējos obligātos mērķus saistībā ar no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvaru 2020. gadam, kas Spānijas Karalistes gadījumā ir noteikts 20 % apmērā. Minētā tiesa arī vēlas noskaidrot, kādā mērā šāda nodeva ir maksājums, kas ir saderīgs ar šīs pašas direktīvas 13. panta 1. punkta otrās daļas e) apakšpunktu, ciktāl šajā tiesību normā ir stingri reglamentēta dalībvalstu iespēja iekasēt "administratīvus maksājumus".

21 Turpinājumā iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai minētā nodeva atbilst Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punktam, atbilstoši tā interpretācijai 2014. gada 27. februāra spriedumā *Transportes Jordi Besora* (C-82/12, EU:C:2014:108), jo šim nodoklim neesot īpaša nolūka, bet tā mērķis esot radīt papildu budžeta ieņēmumus valsts iestādēm.

22 Visbeidzot šī tiesa jautā, vai attiecīgā nodeva ir saderīga ar Direktīvas 2003/96 4. panta 1. punktu, ciktāl, palielinot nodokļu slogu, kas izriet no visiem Spānijā maksājamajiem netiešajiem nodokļiem, tā šajā dalībvalstī var radīt tādu nodokļu līmeni, kas pārsniedz šajā tiesību normā paredzēto minimālo līmeni, un līdz ar to izraisīt konkurences izkropļojumus starp dalībvalstīm.

23 Šādos apstākļos *Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha* (Kastīlijas–Lamančas autonomās kopienas Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas [2009/28] 2. panta k) punktā definētās "atbalsta shēmas", tostarp fiskālā stimulēšana, kas ir atbrīvojums no nodokļiem, nodokļu samazināšana un nodokļu atmaksāšana, kā instrumenti, kas paredzēti, lai izpildītu minētajā direktīvā noteiktos atjaunojamo energoresursu patēriņa mērķus, ir jāsaprot tādējādi, ka minētā stimulēšana vai pasākumi dalībvalstīm ir obligāti un saistoši un tiem ir tieša iedarbība, ciktāl skartās privātpersonas tos var minēt un atsaukties uz tiem visa veida valsts, tiesu un administratīvajās iestādēs?

2) Vai iepriekšējā jautājumā "atbalsta shēmu" uzskaitījumā minētā fiskālā stimulēšana, kas ietver atbrīvojumus no nodokļiem, nodokļu samazināšanu un nodokļu atmaksāšanu, frāze "[paredz pienākumu] izmantot [..] arī shēmas" ir jāsaprot tādējādi, ka viens no šīs stimulēšanas veidiem ir tieši neaplikšana ar nodokli, proti, aizliegums uzlikt jebkāda veida akcīzes un īpašu nodokli, kas ir papildu nodoklis vispārējiem nodokļiem saimnieciskajai darbībai un elektroenerģijas ražošanai, ar ko ir aplikta no atjaunojamajiem energoresursiem saražotā elektroenerģija? Saistībā ar šo pašu punktu tiek uzdots jautājums, vai [tāpat] iepriekš minētajā vispārējā aizliegumā ir ietverts arī aizliegums attiecībā uz konkurenci, dubulto uzlikšanu vai dažādu vispārējo vai īpašo nodokļu pārklāšanos, kas tiek uzlikti dažādos atjaunojamās enerģijas ražošanas posmos vienam un tam pašam darījumam, kuram ir noteikta aplūkojamā maksa par vēja enerģijas izmantošanu?

3) Ja uz iepriekšējo jautājumu tiks sniegta noliedzoša atbilde un tiks pieņemta nodokļa uzlikšana no atjaunojamajiem energoresursiem saražotajai enerģijai saskaņā ar Direktīvas [2008/118] 1. panta 2. punktu, vai jēdziens "īpašs nolūks" ir jāinterpretē tādējādi, ka tā mērķim ir jābūt īpašam un ka arī nodoklim atjaunojamajiem energoresursiem, no tā uzbūves viedokļa raugoties, ir jābūt nodoklim pielīdzināmam maksājumam, nevis budžeta ieņēmumu palielināšanas vai iekasēšanas pasākumam?

4) Vai saskaņā ar Direktīvas [2003/96] 4. pantu, kurā, atsaucoties uz nodokļa līmeņiem, kas dalībvalstīm ir jāpiemēro energoproduktiem un elektroenerģijai, kā atsauce ir norādīta direktīvā paredzētā minimālā summa, kas ir visu produktiem piemērojamo tiešo un netiešo nodokļu summa, laižot tos apgrozībā, ir jāsaprot, ka no šīs direktīvā noteiktā nodokļu līmeņa summas ir jāizslēdz tādi valsts nodokļi, kas nav nodokļiem pielīdzināmi maksājumi gan to uzbūves, gan to īpaša nolūka dēļ, kā tas ir interpretēts, ņemot vērā atbildi uz iepriekšējo jautājumu?

5) Vai Direktīvas [2009/28] 13. panta 1. punkta e) apakšpunktā lietotais jēdziens "maksājumi" ir autonoms Savienības tiesību jēdziens, kas ir jāinterpretē kā vispārējs jēdziens plašā nozīmē un arī kā sinonīms nodokļa jēdzienam kopumā?

6) Apstiprinošas atbildes uz iepriekšējo jautājumu gadījumā ir uzdots jautājums, vai šajā 13. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētie maksājumi, kas ir jāmaksā patērētājiem, var ietvert tikai tādu aplikšanu ar nodokļiem vai nodokļus, ar kuriem attiecīgajā gadījumā tiek atlīdzināts par videi nodarīto kaitējumu un ar iekasēto summu tiek atlīdzināti ar šo ietekmi vai nelabvēlīgo iedarbību saistīti zaudējumi, bet nevis tādus nodokļus un pakalpojumus saistībā ar nepiesārņojošu enerģiju, kas galvenokārt izpilda budžeta papildināšanas vai nodokļu iekasēšanas mērķi?"

24 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2016. gada 6. jūnija rīkojumu lietas C-215/16, C-216/16, C-220/16 un C-221/16 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesā un galīgā sprieduma pasludināšanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par Direktīvas 2009/28 interpretāciju

25 Uzdodot pirmo, otro, piekto un sesto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīva 2009/28, it īpaši tās 2. panta otrās daļas k) punkts un 13. panta 1. punkta otrās daļas e) apakšpunkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, kurā ir paredzēts iekasēt nodevu par elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem.

26 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Direktīvas 2009/28 mērķis, kā tas izriet no tās 1. panta, ir izveidot vienotu sistēmu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanas veicināšanai, tostarp paredzot valstu obligātos mērķus no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvara sasniegšanai elektroenerģijas bruto galapatēriņā.

27 Tādējādi saskaņā ar Direktīvas 2009/28 3. panta 1. punktu dalībvalstīm ir jānodrošina, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas īpatsvars 2020. gada enerģijas bruto galapatēriņā atbilst vismaz tās vispārējam valsts mērķim, kā norādīts šīs direktīvas I pielikuma A daļā, kam ir jāsaskan ar mērķi sasniegt no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās enerģijas īpatsvaru vismaz 20 % apmērā.

28 Turklāt saskaņā ar minētās direktīvas 3. panta 2. punktu dalībvalstīm ir jāveic pienācīgi izstrādāti pasākumi, lai nodrošinātu, ka no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās enerģijas īpatsvars ir vienāds vai lielāks par to, kas norādīts šīs pašas direktīvas I pielikuma B daļas "indikatīvajā līknē".

29 Lai sasniegtu šos mērķus, dalībvalstis saskaņā ar Direktīvas 2009/28 3. panta 3. punktu var īstenot "atbalsta shēmas" šīs direktīvas 2. panta otrās daļas k) punkta izpratnē, un līdz ar to tostarp piešķirt atbalstu ieguldījumu veidā, atbrīvojumus no nodokļiem vai nodokļu samazinājumus un nodokļu atmaksu vai arī noteikt pienākumu izmantot atjaunojamo energoresursu enerģiju.

30 Tomēr ir jākonstatē, ka nevienā no šīm tiesību normām dalībvalstīm nav aizliegts noteikt tādu nodevu kā pamatlietā aplūkotā, kas tiek piemērota elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem.

31 Kā izriet no Direktīvas 2009/28 3. panta 3. punkta formulējuma, it īpaši no vārda "drīkst", dalībvalstīm nav nekāda pienākuma īstenot atbalsta shēmas no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanas veicināšanai, nedz arī *a fortiori*, ja tās ir izvēlējušās īstenot šādas shēmas, izstrādāt tās atbrīvojumu no nodokļa vai nodokļa samazinājumu veidā.

32 Dalībvalstīm tādējādi ir rīcības brīvība saistībā ar pasākumiem, kurus tās uzskata par piemērotiem, lai sasniegtu Direktīvas 2009/28 3. panta 1. un 2. punktā, skatot tos kopsakarā ar šīs direktīvas I pielikumu, noteiktos valsts vispārējos obligātos mērķus.

33 Līdz ar to Direktīvas 2009/28 3. panta 3. punktā paredzētā dalībvalstu iespēja īstenot atbalsta shēmas, lai veicinātu no atjaunojamajiem energoresursiem saražotas enerģijas izmantošanu, attiecīgā gadījumā atbrīvojumu no nodokļa vai nodokļa samazinājumu veidā, nekādi nenozīmē, ka tām būtu liegts aplikt ar nodokli uzņēmumus, kas attīstīta šādus enerģijas avotus, tostarp elektroenerģijas ražošanai paredzētos vēja ģeneratorus.

34 Direktīvas 2009/28 13. panta 1. punkta otrās daļas e) apakšpunkts, uz kuru tāpat ir norādījusi iesniedzējtiesa, arī neliedz ieviest tādu nodevu kā pamatlietā aplūkotā.

35 Šajā ziņā pietiek konstatēt, ka šajā tiesību normā ar mērķi nodrošināt to atļauju izsniegšanas, sertificēšanas un licencēšanas procedūru samērīgumu un vajadzīgumu, kuras piemēro tostarp atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas iekārtām, ir tikai paredzēts, ka "administratīvie maksājumi", ko iekasē no "patērētājiem, plānotājiem, arhitektiem, celtniekiem, aprīkojuma un sistēmu uzstādītājiem un piegādātājiem, ir pārredzami un pamatoti ar konkrētām izmaksām".

36 Tādējādi no šīs tiesību normas formulējuma skaidri izriet, ka tās mērķis ir tikai reglamentēt ar atsevišķu administratīvo procedūru ietvaros sniegtajiem pakalpojumiem saistīto izmaksu pārnešanu uz attiecīgajiem izmantotājiem un ka tās nolūks tādēļ nekādi nav aizliegt dalībvalstīm ieviest tādus nodokļus kā pamatlietā aplūkotā nodeva.

37 No tā izriet, ka nedz Direktīvas 2009/28 3. panta 1.–3. punkts, lasot tos apvienojumā ar šīs direktīvas 2. panta otrās daļas k) punktu un tās I pielikumu, nedz arī šīs direktīvas 13. panta 1. punkta otrās daļas e) apakšpunkts neaizliedz dalībvalstīm noteikt tādu nodevu kā pamatlietā aplūkotā nodeva, kas ir piemērojama elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem.

38 Ir skaidrs, ka intensīvāka atjaunojamo energoresursu izmantošana elektroenerģijas ražošanai ieņem būtisku vietu to pasākumu kopumā, kuri jāveic, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas ir viens no galvenajiem klimatisko izmaiņu iemesliem, ko Eiropas Savienība un tās dalībvalstis ir apņēmušās apkarot, un tostarp lai nodrošinātu atbilstību Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolam. Šāda intensīvāka izmantošana ir vērsta arī uz cilvēku veselības un dzīvības aizsardzību, kā arī dzīvnieku un augu aizsardzību, kas ir LESD 36. pantā uzskaitīti vispārējo interešu apsvērumi. Turklāt no LESD 194. panta 1. punkta c) apakšpunkta izriet, ka neizsīkstošu enerģijas veidu attīstība ir viens no mērķiem, kam jābūt pamatā Savienības politikai enerģētikas jomā (spriedums, 2014. gada 1. jūlijs, *Ålands Vindkraft*, C-573/12, EU:C:2014:2037, 78.–81. punkts).

39 Nevar izslēgt, ka tāda nodeva kā pamatlietā aplūkotā var padarīt mazāk pievilcīgu vēja enerģijas ražošanu un izmantošanu, kā arī apdraudēt tās attīstību.

40 Tomēr, pat pieņemot, ka šī nodeva, neraugoties uz tās reģionālo piemērojamību un to, ka tā attiecas tikai uz vienu atjaunojamo energoresursu, varētu izraisīt to, ka attiecīgā dalībvalsts neievēros Direktīvas 2009/28 I pielikuma A daļā noteikto valsts vispārējo obligāto mērķi, no tā labākajā gadījumā izrietētu šīs dalībvalsts pieļauts tās šajā direktīvā paredzēto pienākumu pārkāpums, un šādas nodevas ieviešanu pašu par sevi tomēr nevarētu uzskatīt par pretēju minētajai direktīvai, jo dalībvalstīm, kā norādīts šī sprieduma 32. punktā, ir rīcības brīvība minētā mērķa sasniegšanai, ja vien tās ievēro LESD garantētās pamatbrīvības.

41 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo, otro, piekto un sesto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 2009/28, it īpaši tās 2. panta otrās daļas k) punkts un 13. panta 1. punkta otrās daļas e) apakšpunkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, kurā ir paredzēts iekasēt nodevu par elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem.

Par Direktīvas 2003/96 interpretāciju

42 Uzdodot ceturto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2003/96 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, kurā ir paredzēts iekasēt nodevu par elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem.

43 Šī jautājuma pamatā tādējādi ir pieņēmums, saskaņā ar kuru pamatlietās *ratione materiae* ir piemērojama Direktīva 2003/96, kuras 4. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis nevar šīs direktīvas 2. pantā minētajiem energoproduktiem un elektroenerģijai piemērot nodokļu līmeņus, kas ir zemāki par šajā direktīvā paredzētajiem minimālajiem nodokļu līmeņiem.

44 Saskaņā ar Direktīvas 2003/96 1. pantu tās piemērošanas joma attiecas tikai uz nodokļu uzlikšanu "energoproduktiem" un "elektroenerģijai" šīs direktīvas 2. panta 1. un 2. punkta izpratnē (skat. spriedumu, 2015. gada 1. oktobris, *OKG*, C-606/13, EU:C:2015:636, 24. punkts).

45 Šādos apstākļos vispirms ir jāpārbauda, vai ar tādu nodevu kā pamatlietā tiek uzlikti nodokļi "energoproduktiem" un "elektroenerģijai" šo tiesību normu izpratnē un vai tādējādi tā ietilpst Direktīvas 2003/96 piemērošanas jomā.

46 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Direktīvas 2003/96 2. panta 1. punktā minētajā direktīvā lietotais jēdziens "energoprodukti" ir definēts, izveidojot izsmeļošu to produktu sarakstu, kas ietilpst šī jēdziena definīcijā, atsaucoties uz kombinētās nomenklatūras kodiem (spriedumi, 2015. gada 4. jūnijs, *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, 47. punkts, un 2015. gada 1. oktobris, *OKG*, C-606/13, EU:C:2015:636, 26. punkts).

47 Ir skaidrs, ka pamatlietā aplūkoto vēja ģeneratoru gadījumā to radītās enerģijas ražošanā netiek izmantots neviens no šajā sarakstā ietvertajiem energoproduktiem.

48 Savukārt netiek apstrīdēts, ka šie vēja ģeneratori rada "elektroenerģiju" Direktīvas 2003/96 2. panta 2. punkta izpratnē.

49 Ņemot vērā iepriekš minēto, no iesniedzējtiesas nolēmumiem izriet, ka pamatlietā aplūkotā nodeva, kas tiek piemērota šiem vēja ģeneratoriem, kā secinājumu 59. un 60. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, netiek aprēķināta atkarībā no to saražotās elektroenerģijas vai to teorētiskās jaudas, bet to veido ceturksnī maksājams noteiktas summas maksājums, kura lielums ir diferencēts atkarībā no tā, cik liels ir vējparks, kurā ierīkots vēja ģenerators, un vējparku, kuros ir vairāk nekā 15 vēja ģeneratoru, gadījumā

vēl arī atkarībā no vēja ģeneratora jaudas, un nodevas summa mazāk jaudīgiem vēja ģeneratoriem ir pat augstāka. Turklāt šī nodeva ir maksājama, pamatojoties jau uz vēja ģeneratora īpašnieka vai administratīvās atļaujas turētāja statusu vien, un pat tad, ja tas netiek izmantots un neatkarīgi no vēja elektroenerģijas pārdošanas.

50 Turklāt, tā kā pamatlietā aplūkotā nodeva netiek iekasēta no elektroenerģijas patērētājiem, tā nekādi nav atkarīga no elektroenerģijas patēriņa. Turklāt un katrā ziņā, lai gan nevar izslēgt, ka šīs nodevas summa var tikt ietverta patērētājiem pārdotās elektroenerģijas cenā, ņemot vērā šī produkta īpašo raksturu, nešķiet iespējams noteikt tās izcelsmi un līdz ar to identificēt to tās daļu, ko ir saražojuši ar minēto nodevu apliekamie vēja ģeneratori, un tādēļ ir izslēgta tās pārnešana uz patērētāju pārredzamu papildu izmaksu veidā.

51 Līdz ar to nepastāv nekāda saikne starp, pirmkārt, pamatlietā aplūkotās nodevas iekasējamību un, otrkārt, vēja ģeneratoru faktiski saražoto elektroenerģiju un vēl jo mazāk to saražotās elektroenerģijas patēriņu (šajā ziņā pēc analoģijas skat. spriedumus, 1999. gada 10. jūnijs, *Braathens*, C-346/97, EU:C:1999:291, 22. un 23. punkts; 2015. gada 4. jūnijs, *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, 61.–65. punkts, kā arī 2015. gada 1. oktobris, *OKG*, C-606/13, EU:C:2015:636, 31.–35. punkts).

52 No tā izriet, ka ar tādu nodevu kā pamatlietā aplūkotā nodeva netiek uzlikti nodokļi elektroenerģijai Direktīvas 2003/96 izpratnē.

53 Līdz ar to tāda nodeva kā pamatlietā aplūkotā, kas ir piemērojama elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem, neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, kas ir definēta tās 1. pantā un 2. panta 1. un 2. punktā.

54 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/96 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, kurā ir paredzēts iekasēt nodevu par elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem, jo ar šo nodevu netiek uzlikti nodokļi energoproduktiem vai elektroenerģijai šīs direktīvas 1. panta un 2. panta 1. un 2. punkta izpratnē, un līdz ar to tā neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā.

Par Direktīvas 2008/118 interpretāciju

55 Uzdodot trešo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, kurā ir paredzēts iekasēt nodokli par elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem.

56 Jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2008/118 1. panta 1. punktu šī direktīva nosaka vispārēju režīmu attiecībā uz akcīzes nodokli, ko tieši vai netieši uzliek šajā tiesību normā uzskaitīto preču patēriņam, kuru vidū minētā 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir norādīti arī "energoprodukti un elektroenerģija, uz ko attiecas Direktīva 2003/96".

57 Turklāt atbilstoši šīs direktīvas 1. panta 2. punktam šīm akcīzes precēm var tikt piemēroti arī netiešie nodokļi, kas nav akcīze, bet tikai tad, ja, pirmkārt, šis nodoklis tiek uzlikts vienā vai vairākos īpašos nolūkos un ja, otrkārt, tas nodokļa bāzes noteikšanas, nodokļa aprēķināšanas, nodokļa uzlikšanas iespējas un nodokļa pārraudzības ziņā, izņemot noteikumus par atbrīvojumu no nodokļiem, atbilst Savienības noteikumiem, ko piemēro akcīzes nodoklim vai PVN (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 5. marts, *Statoil Fuel & Retail*, C-553/13, EU:C:2015:149, 35. punkts).

58 Kā Tiesa jau ir norādījusi, šī tiesību norma, kuras mērķis ir ņemt vērā dalībvalstu atšķirīgās nodokļu tradīcijas šajā ziņā un biežo netiešo nodokļu izmantošanu, īstenojot ar budžetu nesaistītu politiku, ļauj dalībvalstīm papildus minimālajam akcīzes nodoklim ieviest citus netiešos nodokļus, kam ir īpašs mērķis (spriedums, 2015. gada 4. jūnijs, *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14 EU:C:2015:354, 58. punkts).

59 Šajā gadījumā prasītājas pamatlietā apgalvo, ka attiecīgā nodeva ir netiešais nodoklis, kam nav šāda īpaša mērķa, jo šī nodeva, kuras nolūks nebūt nav vides aizsardzība, tieši pretēji rada tai kaitējumu, atturot no ieguldījumiem vēja elektroenerģijas ražošanas iekārtās, un līdz ar to tā ir šķērslis atjaunojamo energoresursu enerģijas attīstīšanai. Katrā ziņā no šāda nodokļa gūtie ienākumi ne vienmēr tiekot izmantoti, lai kompensētu izmaksas, kas radušās apgalvoto vējparku darbības nelabvēlīgo seku uz vidi dēļ. Minētā nodokļa vienīgais mērķis tādējādi esot radīt kompetentajām iestādēm papildu budžeta ieņēmumus.

60 Savukārt Spānijas valdība un Kastīlijas–Lamančas autonomā kopiena uzskata, ka šai nodevai papildus tam, ka tā nav netiešais nodoklis, jo tā ir attiecināma tieši uz vēja elektroenerģijas ražotāju saimniecisko spēju, ir īpašs vides mērķis, jo tā ir paredzēta to izmaksu internalizēšanai, kas izriet no videi nodarītā kaitējuma, ko izraisījusi vējparku attīstība, ar mērķi veicināt tehnoloģisko inovāciju, samazinot šo parku skaitu vai to izmērus.

61 Tomēr ir jāatgādina, kā tas izriet no šī sprieduma 57. punkta, ka Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punkts attiecas tikai uz netiešajiem nodokļiem, kas nav akcīzes nodoklis un ko tieši vai netieši uzliek tādu "akcīzes preču" patēriņam kā šīs direktīvas 1. panta 1. punktā uzskaitītās preces (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 4. jūnijs, *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, 59. punkts).

62 Tomēr, lai arī šī pēdējā minētā tiesību norma ir piemērojama "energoproduktiem un elektroenerģijai, uz ko attiecas Direktīva 2003/96", no šī sprieduma 46.–52. punkta tieši izriet, ka ar tādu nodevu kā pamatlietā aplūkotā, kas ir piemērojama elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem, netiek uzlikti nodokļi energoproduktiem vai elektroenerģijai šīs direktīvas izpratnē.

63 Līdz ar to, tā kā šāda nodeva nav piemērojama energoproduktu vai elektroenerģijas patēriņam, tā neietilpst Direktīvas 2008/118 piemērošanas jomā.

64 No tā izriet, ka jautājums par to, vai šīs nodevas mērķis ir vides aizsardzība, ir vienīgi valsts tiesību jautājums.

65 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, kurā ir paredzēts iekasēt nodevu par elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem, jo šī nodeva nav nodoklis, kas ir piemērojams energoproduktu vai elektroenerģijas patēriņam, un līdz ar to tā neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā.

Par tiesāšanās izdevumiem

66 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK, it īpaši tās 2. panta otrās daļas k) punkts un**

13. panta 1. punkta otrās daļas e) apakšpunkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, kurā ir paredzēts iekasēt nodevu, kas ir piemērojama elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem;

2) **Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīvas 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, kurā ir paredzēts iekasēt nodevu par elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem, jo ar šo nodevu netiek uzlikti nodokļi energoproduktiem vai elektroenerģijai šīs direktīvas 1. panta un 2. panta 1. un 2. punkta izpratnē, un līdz ar to tā neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā;**

3) **Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīvas 2008/118/EK par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu, ar ko atceļ Direktīvu 92/12/EEK, 1. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, kurā ir paredzēts iekasēt nodevu par elektroenerģijas ražošanai paredzētajiem vēja ģeneratoriem, jo šī nodeva nav nodoklis, kas ir piemērojams energoproduktu vai elektroenerģijas patēriņam, un līdz ar to tā neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā.**

[Paraksti]